

Posudek vedoucího práce na diplomovou práci zpracovanou na Fakultě právnické ZČU

Diplomant: Kateřina Böhmová

Téma práce: Porovnání principů a institutů kanonického a českého trestního práva procesního

Rok předložení: 2014

Diplomantka měla ve své práci popsat 1) principy kanonického trestního procesu 2) principy českého trestního procesu a 3) provést komparaci obojího.

Diplomantka se ve své práci odchýlila od zadané struktury práce. Po úvodu předesílá na ss. 10 až 17 tři kapitoly (2. Vymezení pojmů kanonického práva a trestního práva procesního, 3. Vzájemný vztah českého právního řádu a kanonického práva a 4. Platná úprava podle CIC/1983 a českého Trestního řádu), které v práci vůbec neměly být; navíc tyto kapitoly obsahují řadu nepřesností, např. že v roli žalobce vystupuje církev (s. 11), že český právní řád dává církvím „jakousi samosprávu“ (s. 12), že do roku 1917 existovalo kanonické právo jen ve formě různých právních sbírek, známých pod jednotným názvem *Corpus iuris Canonici* (s. 13) apod. V kapitole 5, která představuje těžiště práce, pak následuje popis jednotlivých principů (5.x), a to v procesním právu českém (5.x.1) pak v kanonickém procesním trestním právu (5.x.2) a konečně komparace obojího (5.x.3). Práce obsahuje kromě uvedené hlavní stati úvod, závěr, anglické resumé a výkaz bibliografie. Je opatřena značně chudým poznámkovým aparátem a má celkem 61 číslovaných stran.

K předložené práci mám následující připomínky:

- Diplomantka vůbec neuvádí dva základní principy kanonického trestního práva procesního, a to princip subsidiárního užití norem řádného procesu sporného a princip kanonické umírněnosti (ten není identický s principem přiměřenosti čili proporcionality).
- Ad 5.3.2. Nemožnost soudit papeže není „výjimkou“ z procesního práva, ale institutem hmotněprávní exempce, jíž se osoba papeže v kanonickém právním řádu těší.
- Ad 5.4.2. K principu dispozitivní patři v kanonickém právu také podmínění zpětvzetí žaloby ochráncem spravedlnosti přivolením obžalovaného.
- Ad 5.5.2. Zde by mělo být připomenuto, že i kanonické právo trestní zná trestní příkaz, ovšem ve zcela jiném smyslu, než je tomu v českém právu.
- Ad 5.7.3. Diplomantka neuvádí, jak je třeba postupovat v případě, kdy přes veškeré úsilí se soudci nepodaří mravní jistotu o věci si zjednat (zde právě se uplatní princip „in dubio pro reo“). V kanonickém právu by se mělo přesněji mluvit o principu materiální pravdy, aby se odsadil do formálních prostředků, jimiž jsou u svědků přísahy „de veritate dicenda“ a „de veritate dicta“; obžalovanému ovšem takovou přísahu uložit nelze.
- Ad 5.8.2. První dva odstavce jsou chybné. Opačnou zásadou je zásada projednací, která se ovšem uplatňuje jen v tzv. věcech soukromého zájmu; ale trestní řízení je věcí veřejného zájmu, takže celé je ovládáno principem vyhledávacím.
- Ad 5.11.3. V kanonickém procesním právu není řízení zahájeno už podáním (ob)žaloby, nýbrž až jejím přijetím.

- Ad 5.12.3. Neodpovídá skutečnosti, že rozhoduje-li v kanonickém trestním řízení v první instanci samosoudce, rozhoduje ve druhé instanci vždy senát – tak je tomu jen v mimořádných případech podle kán. 1425 § 4.
- Ad 5.13.2. Účast stran při výslechu svědků může v kanonickém právu soudce povolit jen ve věcech soukromého zájmu, tedy nikoli v řízení trestním.
- Ad 5.14.3. Vůbec se neuvádí, v čem spočívají přednosti (a ovšem i nevýhody) písemného řízení.
- Ad 5.16.2. Kanonické trestní řízení bez účasti advokáta by nebylo ipso iure neplatné, ale zakládalo by možnost podání zmateční stížnosti, která by mohla vést k prohlášení nulity. K právu na obhajobu patří i ustanovení o „posledním slovu“ obžalovaného.
- Ad 5.19.2. Je pravda, že odvolání proti trestněprávnímu rozsudku je třeba v kanonickém právu podat do 15 dnů od obdržení jeho písemného vyhotovení; nicméně kodex požaduje ještě tzv. provedení odvolání; tento tzv. „dělený odvolací systém“ by měl být zmíněn.
- Ad 5.19.3. Neodpovídá skutečnosti, že by kanonické řízení (i trestní) bylo dvouinstanční – třetí instance je řádnou odvolací instancí (viz partii kodexu o právní moci rozsudku). Také proti trestnímu rozsudku je za určitých okolností přípustný mimořádný opravný prostředek – restituce in integrum. Odpor kanonické právo nezná, protože nezná trestní příkaz v materiálním smyslu odsuzujícího rozsudku.

Práce obsahuje řadu překlepů (některé z nich jsem vyznačil v textu) a i její stylistická úroveň je nevalná; proto bych velmi doporučoval jazykovou korekturu.

Diplomantka ve výkazu bibliografie neuvádí některé publikace, které byly v zadání stanoveny (Paarhammer, Polášek...), zato vykazuje články, které se tématu práce vůbec netýkají – jde o autory Hakla (článek je o Bratrstvu Pia X.), Dudu (článek je o trestním právu hmotném) i Listla (článek je o konfesním právu); vzbuzuje to pochybnost, zda je diplomantka vůbec viděla.

Od diplomantky je zdvořilé, že mi děkuje za vedení práce, nicméně neodpovídá to tak úplně skutečnosti: dne 27. 6. 2012 jsem jí zadal osnovu práce a literaturu, a od té doby jsem ji neviděl. Až v polovině března t. r. mi mailem zaslala podstatnou část práce, kterou jsem ovšem byl nucen odmítnout, jako jsem nucen odmítnout i její závěrečnou verzi. Tomu všemu bylo možno snadno předejít, kdyby diplomantka svou práci průběžně konzultovala s vedoucím, protože jinak je evidentní, že ji zpracování tohoto teoreticky náročného tématu stálo nemalé úsilí.

Z á v ě r :

S ohledem na to, co bylo výše uvedeno, doporučuji předloženou práci klasifikovat jako nevyhovující a diplomantce uložit její přepracování. V něm ať diplomantka alespoň:

1) vypustí nesmyslné kapitoly 2 až 4, které nemají se zadaným tématem žádnou souvislost; může je nahradit jedinou úvodní kapitolou o významu právních principů v kanonickém právu obecně a v trestním právu zvláště a o jejich historických pramenech;

2) v dalším textu doplní pojednání o dvou výše uvedených principech kanonického trestního procesu;

3) vezme v úvahu další připomínky z posudků vedoucího práce i oponenta.

prof. JUDr. Antonín Hrdina, DrSc.,
vedoucí práce